צו תשפ"ד

אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון ת"ח

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9

חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **צו**, שבת **פרשת פרה**, שהוא זמן מיוחד מאד מזמני השנה, וכמו שמכונה בירושלמי (מגילה כה:), שפרשת פרה היא **"טהרתן של ישראל"**, כי בפרשת פרה קורין את עשית פרה אדומה, שהיא דבר המטהר מהטומאה הכי חמורה – **טומאת מת**.

הטומאה הכי חמורה שיש בכל הלכות טהרה היא 'טומאת מת', אם אדם נוגע – בר־מינן – במת, או אפילו רק נכנם באהל המת, הוא נעשה טמא בטומאת מת, ואף שעל־פי־רוב טבילת מקוה מטהרת מכל הטומאות [אכן, לפעמים צריכין להמתין כמה ימים, ולא ביום אחד נטהר, אבל עיקר הטהרה היא על־ידי הטבילה], אין הדבר כך גבי טומאת מת, אלא בנוסף לטבילה הוא צריך לקבל הזאת אפר פרה אדומה ביום השלישי וביום השביעי לטהרתו.

אפר הפרה נעשה על־ידי שריפת הפרה שהיו שורפין בהר הזיתים; למצוא פרה אדומה כשרה – לא היה כ"כ קל, כי היו צריכים למצוא פרה שכולה אדומה, ואין בה אפילו שתי שערות שחורות, וכשכבר מצאו פרה כזאת – היו עושים מזה "עסק" שלם, ועשו 'מצעדה' שלימה בהולכת הפרה מהשער המזרחי של ביהמ"ק – שהוא מול הר הזיתים [ונקרא **"שער שושן"**, ולקמן נבאר בעז"ה את הקשר לזה], וממנו יצאו יחדיו להר הזיתים, ועשו כבש שיוכלו ללכת עליו ולא יבואו לנגיעה באילו קברים וכו'.

ובהר הזיתים שחטו את הפרה ושרפוה לגמרי, וכמ"ש (במדבר יט, ה) **"אֶת עֹרָהּ וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף"**, מה שלא מצינו בשום קרבן אחר – שיהא כולו כליל, כי אפילו קרבן עולה – שכולו על המזבח, אחר השחיטה חותכים אותה לחתיכות וכו', אבל את הפרה אדומה שרפו את **כולה**

כמות שהיא – אחר השחיטה, עד שנעשה אפר, ואת האפר הזה שמו בתוך **״מַיִם חַיִּים״** – ממעין חי, והיו צריכים להטביל בתוכו **״עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלָעַת״**, ולהזות מן המים הללו על האדם הטמא בטומאת מת. וכאמור, עשו מכל זה 'עסק' גדול מאד כי זה לא היה מאד מצוי, הגמ' אומרת שהיו עשר פעמים שעשו זאת, והיתה להם צנצנת שבתוכה שמרו את אפר הפרה, שהיא **״טהרתן של ישראל״**.

ובזמן כזה, שעומדים אנו לקרוא את פרשת פרה – מיד אחר פורים – כדאי לנו לקחת לעצמנו איזו התעוררות מן העניין הזה.

בליקו״מ ח״א סי' נ״ה מדבר רבינו מעניין טהרת פרה אדומה, ורבינו מזכיר את הפסוק שאנו אומרים בכל יום בתפילה (הושע יד, ג): **״וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ״**, ומזה מביא רבינו את העניין של אפר פרה אדומה, שבימינו אין לנו את הפרה אדומה, אבל יש לנו את **״שְׂפָתֵינוּ״** – את השפתיים שלנו, שמדגישים את העניין של ה**'שפתיים'**.

ולכאורה יש להבין, מדוע לא מזכירים ענין של **'פה'** ו**'לשון'**? אכן, ישנם חמשה מוצאות הפה – חך, גרון, לשון, שיניים ושפתיים, אך פה הדגש הוא על **'שפתיים'** דייקא, מדוע?

העניין מבואר היטב על־פי דברי רבינו (ליקו״מ ח״א סי' עד) ש'שפתיים' הוא ענין של **'דיבור בלא דעה'**; יכול להיות שאדם מדבר משהו על־ידי שפתיו, וזה בבחינת **״מן השפה ולחוץ״** – זה לא בא ממשהו פנימי, אלא רק הנעת שפתיו, אבל הוא שולט לכל הפחות על השפתיים שלו, והוא רוצה להגיע לפנימיות!

ורבינו מדבר שם גבי לימוד התורה, שבוודאי אדם היה רוצה ללמוד עם 'דעה' – עם הבנה גדולה, אבל לא בכל פעם זוכים לזה, ומה עושים? אצל רוב בני־אדם זה כך: **״אם איננו מבין – אני לא לומד״**... **״אין לי ישוב־הדעת, אין לי 'מוח', אני לא לומד״... ורבינו בא ומלמד אותנו: אין לך 'מוח'? אין לך 'דעת'? אבל שפתיים יש לך! תכנים את השפתיים שלך בתוך הלימוד!** ולא רק 'בתוך הלימוד', אלא **״בתוך כל עבודת ה׳״**, כי לפעמים כן הדבר גבי תפילה, אדם אין לו עתה לב ברור ומזוכך לתפילה, רוב בני־אדם עלולים להתרשל מחמת כן מן התפילה, אבל בא רבינו מגלה לך: **שפתיים יש לך? קח סידור ותגיד את המילים! הן עם כוונה והן בלי כוונה, תגיד!**

ובפרט כשאדם זוכה גם לקיים את העצה של רבינו – **התבודדות**, לפרש את השיחה היוצאת מן הלב שלך, זה כבר מוכרח להיות מקושר אל השכל והדעת, כי אדם נורמלי שמדבר – הוא צריך לחשוב מה שהוא מדבר... אכן, אם הוא לא שפוי בדעתו ה"י, הוא יכול לדבר בלי לחשוב, אבל אדם נורמלי כשמדבר – זה מוכרח לעבור מקודם דרך המחשבה, ואז השפתיים מוציאות את מה שיש בתוך הלב; זה לעניין התבודדות, אבל שוב נדגיש: רבינו מגלה לנו שאין זה מוכרח, **אלא יש לך שפתיים? תלמד תורה! תגיד את התפילה! תכנים את השפתיים בזה!**

בתפילת מוסף של ר"ה, אנו מזכירים כמה פעמים – אחר התקיעות: "**ארשת שפתינו יערב לפניך**" – '**ארשת שפתינו**' היינו מה שאנו מוציאים מהשפתיים שלנו, גם זה '**יערב לפניך**', ואפילו אם זה עדיין לא קשור כ"כ אל הלב!

נשוב לדברי הפסוק: "**וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ**"; רבינו מביא את הפסוק הזה גבי פרה אדומה, שאמנם בימינו אין לנו פרה אדומה, אבל "**וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ**" – אנחנו יכולים '**לשלם**' את זה, דהיינו במקום הפרה אדומה בפועל ממש, איך? עם '**שפתינו**'! ואם מדייקים בתוך הלשון "**וּנְשַׁלְּמָה**" – הרי זה לשון של '**שלימות**', שאולי זה אפילו יותר מהמקורי... "**וּנְשַׁלְּמָה פָרִים**" – אנחנו נגיע אל ה'**שלימות**' של ה'**פרים**' – פרה אדומה, על־ידי "**שְׂפָתֵינוּ**"!

אז כדאי לנו להבין: מה זה האור הגדול הזה, ומהי המצוה הגדולה הזאת? ואכן, בזמן שביהמ"ק היה קיים היו צריכים לקיים זאת פשוטו כמשמעו – לקחת אפר פרה אדומה ולהזות על האדם, אך בימינו אנו, מה עניינה של מצוה זו?

במצות פרה אדומה כתיב "**זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה**" – זהו '**חוק**', בלי טעם וסיבה; וכי יכולים להסביר לאדם מדוע על־ידי הזאת אפר הפרה הוא נטהר?... ואפילו לעניין טבילת מקוה, אומר הרמב"ם בהלכות מקוואות שזה "**מֻחֳקֵי הָאֵל**" ואין אנו מבינים הטעם והסיבה, אלא אדם נכנם לתוך מים – ונטהר! שזו המעלה של טבילת מקוה, שאדם מרגיל את עצמו תמיד להיזהר מאד בטהרה תמיד!

בפרשת חוקת כתיב גבי ההכנה לפרה אדומה (במדבר יט, יח): "**וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר**", ואמרו צדיקים שמכאן יש רמז שאדם צריך להרגיל את עצמו **תמיד** בטבילה, אפילו שהוא לא טמא;

אדם אומר: "אני לא טמא, ומדוע עלי לטבול?"... והנה כתיב בפירוש: "**וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר**" – אפילו שאתה 'איש טהור'! מדוע? כי טבילה **מוסיפה** קדושה וטהרה! **תוספת קדושה וטהרה!** צדיקים העידו [כן ידוע על האור החיים הקדוש והבעש"ט הקדוש, ועוד], שהם זכו למה שזכו דייקא ע"י שנזהרו **תמיד** בטהרה!

ומה טהרה זו מביאה לאדם? זה מגרש מהאדם את ה'רוח רעה', ולענייננו – טומאת מת; מהי '**טומאת מת**'? 'טומאת מת' זה מה שחכמינו הקדושים אומרים (ברכות יח:): "**הרשעים בחייהם קרויים מתים**"; יכול להיות שהאדם הוא בגדר 'חי', אבל אם החיים שלו הם לו עפ"י התורה – לא עפ"י טהרה, לא עפ"י מצוות התורה – זה כמו 'מת'...

שלמה המלך אומר (קהלת ח, י): "**וּכְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ**" – מצד אחד 'קבורים', ומאידך הם 'באים', איך זה יכול להיות? עפ"י האמור זהו הפירוש: אדם שהוא לא זוכה לקיים את התורה, איננו הולך עפ"י התורה, הכל אצלו הפקר וכו', הגוף שלו הוא כמו קבר, וכלשון התיקוני זוהר (דף יא.): "**וְאִלֵּין אִינּוּן דְּגוּפָא דִלְחוֹן אִינּוּן לוֹן קֶבֶר בְּחַיֵּיהוֹן**" – הוא כמו בתוך קבר... ה'גוף' **אמנם הולך ומסתובב, אבל היכן היא הנשמה שלך?! הנשמה שלך צריכה לחיות עם שמחה, עם אהבה, עם חיות!** אבל הוא כמו קבר בתוך הגוף, ואיזו חיות יש לו?...

ומה עושים כשיש כזה דבר? נגיד שהוא אמנם מנסה שלא להיות בגדר 'רשע', אבל הנה הוא בא בסביבה של אדם שהוא כמו 'חלל' – הוא ריק... וישנה סכנה! **כמה אדם צריך לשמור על עצמו שלא יבוא בקשר עם אנשים הרחוקים מן הקדושה!** אם 'טומאת מת' זה אפילו באהל המת, בכל הסביבה שלו – כל ד' אמותיו, זה סימן שצריכים להיזהר מזה... למה שאדם יביא את עצמו לידי ניסיון?! צריכים להיזהר מאד! **אם אדם יודע שיש שם משהו 'לא בסדר', אל תתקרב לשם!**

ולזמנינו אפשר להגיד שהמכשירים הטמאים זה אותו דבר! **זו חתיכה של מת! זו 'מיתה'!** וכמו שמובא במסכת טהרות, שטומאה זו היא לאו דווקא במת שלם, אלא אפילו כזית מן המת, וכן "עצם כשעורה" זה כבר מטמא, **ואלו הם המכשירים הטמאים – כמו חתיכה של מת! ואולי יותר גרוע... כי חתיכה של מת זה דומם – 'חלל', הוא לא זז, צועק, מדבר או מַרְאֶה... והכלי הטמא הזה הוא הרבה יותר גרוע!**

הכלי הטמא הזה מְשַׁחֵר טומאה לבחוץ, רחמנא ליצלן! ומי שיש לו קצת שֵׂכֶל – הוא לא מתקרב לזה! לא מביא את עצמו לידי ניסיון! מספיק היצר הרע והניסיונות שיש לאדם מפנימיותו – שקשה מאד מאד להתגבר על זה, וכל החיים צריך ללחום – ופה לוקח בנוסף גם משחו מבחוץ – ׳חלל מת׳, ומתקרב אליו?! חרי זה ביטול בחירתו לגמרי...

כי כמו שיש ׳ביטול הבחירה׳ בקדושה – שאדם שומע איזו שיחה מסוימת והוא מרגיש שמתבטל לגמרי, כן ״זֶה לְעֻמַּת זֶה״ יש ׳ביטול הבחירה׳ בצד של הטומאה, שאדם מתקרב למכשירים טמאים, ה׳ ישמור, וזה טמא ומטמא! זה הכי גרוע! עוברים על האדם כל מיני יסורים וכו׳, והוא לא מבין למה, והוא אפילו טובל במקוה, אבל הוא לא שם לב שהוא ״טובל ושרץ בידו״, ומה פעלה לך הטבילה?... יש לו בידו חתיכה של ׳בר־מינן׳ והוא טובל... מה פעלת בזה? זה מטמא את כל המקום...

אלו דברים שהרבה בני־אדם לא זוכים לקבל, ואשרי מי שמציית את דברי הצדיקים שמזהירים אותנו מזה! **כל העניין של פרה אדומה זו הטהרה שנעשית דיקא ע״י הכהן, ולאו דווקא הכהן הגדול – אלא ע״י סגן כהן: ״אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן״, שהוא היה מנהל את כל העניין של טהרת פרה אדומה, להורות שע״י ההתקרבות לצדיק אדם יכול לקבל את הטהרה הזאת, שהוא ייטהר מזה! כי הכהן צריך להזות על האדם, לא סתם כל אדם פשוט, כי דיקא ע״י הצדיק שייך שיגיע לאדם טהרה!**

והנה בהתקרבות לצדיק יש לאדם כל מיני ׳חכמות׳, אבל **זה כל העניין של פרה אדומה – ״זֹאת ׳חֻקַּת׳ הַתּוֹרָה״, ׳חק׳ ללא טעם, בלי שום חכמות!**

וכל המפרשים מדקדקים: מדוע כתיב ״זֹאת חֻקַּת **הַתּוֹרָה**״? הלא מדברים מפרה אדומה, ולכאורה היה צ״ל ״זֹאת חֻקַּת **׳פרה אדומה׳** אֲשֶׁר צִוָּה ה׳ לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה״, וכתיב ״ויקחו **׳אליך׳**״ דייקא, כי צריכים להביא את זה למשה רבינו, שהוא ישגיח על כל הנעשה, שכל זה הוא עניין של אמונת חכמים וצדיקים, שאדם זורק את כל דעתו – ׳לא יודע כלום׳, יש לו קושיות, ספיקות ובלבולים, אבל הוא יודע שזה ״חוקה״ – ללא טעם! כלשון חכמינו הקדושים (במ״ר יט, ה): **״חוקה חקקתי ואין לך רשות להרהר אחריה״** – זו ׳חוקה׳! אל תערב חשבונות, דמיונות, שאלות,

בלבולים וספיקות, אלא תקבל ותטהר את עצמך! **תזרוק את כל הבלבולים שלך, וזהו!**

ואם אדם אוחז ״אני לא טמא״, אז הוא לא יבקש טהרה... הוא כבר טהור... אבל כשאדם מכיר ומבין ״אני צריך ישועה״, מגיע לאדם הרהור תשובה, והוא מתחיל לעשות חשבון – ״אני זקוק לישועה״... **אתה צריך ישועה? תבוא להצדיק ותקבל טהרה!**

ידוע מתלמידי הבעש״ט הקדוש, שבפרשת פרה חשוב מאד להיות אצל צדיקים, מדוע? עפ״י כל האמור מובן מאד, כי למה אדם בא אל הצדיק? הוא רוצה להיטהר! ׳**תַּזֶּה עָלַי אֶת אֵפֶר חַפָּרַח! אֲנִי רוֹצֶה לְהִטָּהֵר! תֵּן לִי קְצָת תְּקִוָּה בַּחַיִּים שֶׁלִּי**׳...

אז אם אנחנו מדברים מטהרת מ׳טומאת מת׳, הכוונה היא לטהר את עצמו ממחשבות זרות; רבינו אומר (ליקו״מ ח״א סי׳ רמב) שמחשבות זרות הן ׳אבי אבות הטומאה׳, שזוהי ׳טומאת מת׳, כי בלשון חכמינו הקדושים ׳טומאת מת׳ נקראת ״אבי אבות הטומאה״, ומהי ״אבי אבות הטומאה״? כל טומאה שישנה – זב, מצורע וכדו׳, זה נקרא ׳אב הטומאה׳, והוא מטמא דברים שנוגע בהם, ומי שבא במגע אתו, אבל טומאת מת וחלל זה נקרא ״אבי אבות הטומאה״, דהיינו שהטומאה נמשכת הלאה, כלומר – הוא גם מטמא את האדם, והאדם בעצמו נעשה ׳אב הטומאה׳ ומטמא אחרים שבאים עמו במגע, וזה שונה מ׳אב הטומאה׳ – טומאה רגילה של זב או מצורע וכדו׳, שהיא אמנם מטמאת את הבא עמם במגע, אך הם אינם נעשים טמאים כמותו – אלא ׳שני לטומאה׳, ׳שלישי לטומאה׳ וכו׳ [יש בזה כל מיני הלכות], משא״כ ב׳טומאת מת׳ – שהנטמא ממנו הוא נעשה ממש כמו המקורי! **כ״כ חמור!**

וזוהי טומאת הרשעים, וכמה צריכים להיזהר שלא לבוא בקשר עמם ולא להיות באזור של רשעים, ולא להגיע במגע עם מכשירים טמאים אלו – שהם חתיכה של טומאה! כי ח״ו הוא יהיה נעשה ג״כ ״אבי אבות הטומאה״, כי אדם שהוא כבר נתפס בזה – כל הראש שלו מלא עם זה, כל החיים שלו בזה, ובקל מאד שאדם הבא בקשר אתו – עלול להיתפס בזה בקלות ג״כ, ה״י...

אלו דברים עדינים, אבל כמה שנדבר מזה – זה לא יספיק, כי צריכים כ״כ להיזהר בזה – הן מבוגרים, הן אברכים והן ילדים, ה׳ ישמור... ההורים

לא כ"כ שומרים מזה, והנה הילד בא לאיזה מגע עם איזה מכשיר טמא, וה' ישמור מזה שעלול לקרות... ובפרט ילדים, שאינם יודעים איך לשמור מכל דבר, הנה הוא כבר מראה לכל החברים – או ילדה שמראה לכל החברות – וזה ממש **"אבי אבות הטומאה"!**

ומהי הטהרה מהטומאה הזאת? הטהרה היא: **הזאת פרה אדומה!** וזה מה שהצדיקים עושים לנו, מלמדים אותנו איך אפשר לקחת כזה דבר – "פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה", שהנה ה'אדמימות' מורה על תוקף הדין, כי 'אדום' בלשון התורה מורה על חטא, וכמ"ש (ישעיהו א, יח) "אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע" – 'אדום' מורה על אי–טהרה, והנה לוקחים כזאת פרה, דייקא בצבע אדום, ושורפים אותה לגמרי עד שנעשית אפר, שזהו כל הלימוד של פרה אדומה – ענין של 'אפר', כדברי אברהם אבינו (בראשית יח, כז) "וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר", ואומרים חכמינו הקדושים (חולין פח:): 'בְּשׂכַר שֶׁאָמַר אַבְרָהָם אָבִינוּ "וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר" זָכוּ בָּנָיו לְשִׁתֵּי מִצְוֹת – אֵפֶר פָּרָה וַעֲפַר סוֹטָה'; בזכות שאמר "וְאָנֹכִי עָפָר" זכו לאפר פרה אדומה, ובזכות שאמר "וָאֵפֶר" זכו לעפר סוטה – שאם ישנו איזה חשש שלא היתה נאמנות בין הבעל לאשה, לזה יש עפר סוטה.

ומה הקשר בין שני עניינים אלו? **כי הטהרה מכל מיני טומאות אלו – כל מיני שאלות וספיקות כאלו – זהו 'אפר' פרה אדומה, דהיינו שאדם יזכה לבטל את עצמו! וזהו הדבר הכי קשה בעולם – שאדם יזכה לעניין של 'אפר', שיבטל את עצמו, הוא לא מבין – "למה שאבטל את עצמי?"... אך עליו להבין: לא אומרים לך לבטל את ה'חשיבות' שלך – את הנשמה שלך, הנשמה שלך היא הדבר הכי חשוב והכי יקר מכל העולמות, אין דבר יותר גדול מנשמה של איש הישראלי! לא אומרים לך לבטל את זה! אדרבה, תגדיל את זה! תחשיב את זה! תתבונן מהי הנשמה הקדושה הזאת! אבל תראה להפריד את זה מהישות של ה'חומר' שלך!** שזה דבר השקוע באדם תמיד – שאומר כל הזמן "אני, אני, אני", ראה להפוך את ה'**אני**' ל'**אין**', ותדע "**אני לא–כלום!**"...

וזה לא אומר שאתה מאבד את החשיבות שלך, אלא אדרבה, בגלל שאתה מכיר את החשיבות שלך, ואתה יודע שאתה חלק מה'אין סוף' – מהקב"ה, אזי כל החומריות וכל הגשמיות וכל התאוות וכו' לאט לאט

נופלים לגמרי... זה נקרא ׳ביטול׳! וזה הן רפואת הנפש והן רפואת הגוף, **הכל תלוי בזה!**

רבינו ז״ל אומר (ליקו״מ ח״ב סי׳ כד), שכל התחלואים והחולאים מתגברים אצל האדם בגלל חוסר השמחה; מסביר רבינו, כי ע״י חוסר השמחה – העשרה דפיקין שיש בלב האדם הם לא עובדים כמו שצריך... כי הנה היה צריך להיות ענין של ״קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק״ (שיר השירים ה, ב) – שבתוך האדם דופק דפיקה של הַקְדֻשָּׁה, של הצדיקים שדופקים אצלנו ומנסים לעורר אותנו אל הַקְדֻשָּׁה, וכנגד זה ה׳בעל־דבר׳ בא וג״כ רוצה לדפוק באדם, ואדם צריך להיות כ״כ חזק ולומר ״אני רץ להקב״ה׳ ׳קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק׳ – אני שומע את הקב״ה דופק בקרבי!״... והוא רץ ומתקדם תמיד ועושה מה שהוא יכול, וזה מביא אותו לידי הביטול האמור, ואזי מ׳אֶפֶר׳ נעשה ׳רְפָא׳ – שיש לו רפואה, כי כפי הביטול שהוא מבטל את עצמו לגמרי, כן יש לו רפואה!

המחלה והחולאת שיש ח״ו, זה בגלל שאדם נתפס בגשמיות, וכמו שרבינו מסביר (ליקו״מ ח״א סי׳ ח) שאדם בנוי מד׳ יסודות – **אש, מים, רוח ועפר**, וכשהמיזוג ביניהם בסדר – הוא בריא, אבל אם אחד מתחיל להתגבר יותר מכולם – יש יותר מים, יותר אש, יותר עפר או יותר רוח, אז מתחילים תחלואי הגוף, ומסביר רבינו שם שהצדיקים הם ׳אפר׳ לגמרי, ומהצדיק נמשכים הכוחות לאדם שיוכל להפוך את כל הגוף שלו אל הַקְדֻשָּׁה, ולכן יש לו רפואה...

נמצא שאנחנו מתחילים להבין קצת מהו ענין ה׳**אפר פרה**׳ – ששורפים פרה, והיא ׳אדומה׳ – שזה מורה על ענין של דין, וכן היא בעצמה – ׳פרה׳, שהיא בהמה, ומורה על תכלית הגשמיות ו׳כח המדמה׳, לוקחים את כל זה ושורפים אותו, ואח״כ לוקחים את האפר ומזים על האדם, ואומרים לו (ישעיהו ו, ז) ״וְסָר עֲוֹנֶךָ וְחַטָּאתְךָ תְּכֻפָּר״ – תבין שבזה שמזים עליך את האפר הזה, מראים לך איך תזכה להוריד מעליך את כל הישות, ולבטל את עצמך לגמרי! **וזו הרפואה, זו הישועה, זה הכל! כל מה שאדם צריך – הכל מונח בזה! למה אין לאדם שלום־בית? מדוע יש בבית מחלוקת, מריבות ו׳בלגן׳? כי יש שם ׳ישות׳! הבעל אומר: ״לאשתי יש ישות״... האשה אומרת: ״לא, לבעלי יש ישות״... ולכן כך נראה הבית... מה־שאין־כן אם היו זוכים להבין שהתכלית היא להגיע אל הביטול**

האמור – שכל אחד מבקש להיות בטל יותר – הבית הזה יהיה גן־עדן! הבית הזה יהיה הכי מושלם!

ובעניין שלום־בית, כדאי לכל אחד ואחד ללמוד לכל הפחות פעם אחת את התורה של רבינו בליקו״מ ח״ב סי׳ ל״ב, ששם רבינו מדבר משלום־בית, ואכן התורה מתחילה מעניין אחר לגמרי, שרבינו מסביר שם מדוע אין בידינו את כל הספרים של רבותינו שבכל הדורות, הרי היו יכולים להיות מיליארדים ספרים! מכל הדורות – החל מאדם הראשון, התנאים, האמוראים, כולם חידשו חידושי־תורה, והיכן כל הספרים שלהם?...

את השאלה הזאת שאל המגיד מטירהאוויצע את רבינו, ורבינו תרץ זאת בתוך התורה הזאת, שבה מסביר רבינו שהספרים הללו היו מוכרחים להתבטל מן העולם כדי שיהיה שלום־בית, כי בשמים אומרים ׳אם מבטלים ספרים קדושים, אז גם מבטלים את הקנאה והשנאה של הקליפות הרוצים לקלקל שלום־בית׳...

על־כל־פנים, כשרבינו מזכיר שם את העניין של שלום־בית, מזכיר שם רבינו לשון מתוקה מאד ומכנה זאת בלשון ״הַזִּוּוג הַקָּדוֹשׁ״, ואדם שואל: ״מיהו ׳הזוג הקדוש׳ הזה?״... אכן, מחמת שהמגיד מטירהאוויצע זכה שהתורה הזאת תתגלגל על־ידו, יש אומרים שרבינו רימז עליו [הוא היה אדם קדוש וצדיק נורא], אבל באמת **כל אחד צריך להכניס את השם שלו בתוך התורה הזאת, שהיעד שלו יהא שהוא יהיה ״הַזִּוּוג הַקָּדוֹשׁ״ הזה! ששלום־הבית יהיה במדרגה הכי גבוהה!** ואומר רבינו שם, שאמנם לפעמים יש קנאה בין בני הזוג, אך הקנאה הזאת היא כדי שלא תתקלקל האהבה בין בני הזוג, כי לפעמים אדם מקנא כדי שלא תתקלקל האהבה ביניהם, ולזה קורא רבינו ״הַזִּוּוג הַקָּדוֹשׁ״.

נשוב לעניין ד׳ היסודות הנ״ל: אם ישנה איזו בעיה – זה סימן שהיסודות אינם ממוזגים כראוי, אחד מתגבר יותר – הרוח, המים האש או העפר, ואזי מתקלקל השלום, ואז האדם הוא לא בריא, והבית שלו ג״כ לא בריא... **וכמה צריכים לעבוד על זה!**

זה ענין הביטול של פרה אדומה, שזה מקדש את האדם, זה מקדש את כל עניניו, וממילא הבית שלו הוא מקום קדוש! כנגד האהל של טומאה – ׳אהל המת׳ – הוא זוכה לאהל של קְדֻשָּׁה! **פה יש שלום ואהבה, ומי שרק נכנס לפה – הוא זוכה לקבל את זה...**

וכאמור, אין לנו בימינו אפר פרה אדומה, אבל כשאדם בא לסביבה של צדיק, הוא נכנס לתוך בית כזה שאור הצדיק 'צועק' מקירותיו, אזי אז הוא ג"כ מקבל את זה... **הוא מקבל כזאת טהרה עד שזה ממש כמו שהיזו עליו את אפר הפרה!**

ובתורה נ"ה הנ"ל שבה מדבר רבינו גבי פרה אדומה, ומזכיר את הפסוק "**וּנְשַׁלְּמָה פָּרִים שְׂפָתֵינוּ**", מגלה רבינו: **איך אנחנו מגיעים לזה?** קל להגיד "תבוא אל הצדיק, ותקבל"... אבל זוכים לטהרה הזאת? התשובה היא: "**שְׂפָתֵינוּ**"!

ורבינו מלביש את כל התורה שם בעניין של **עבודת התפילה**, שאדם זוכה להתחזק מאד בתפילה, הן בתפילות הקבועות יום–יום – שחרית, מנחה, מעריב, הוא **לא מפסיד ולא מפספס אף־פעם תפילה בציבור!** הוא קם בשעה נורמלית, ומגיע לביהכנ"ס לשחרית, וכן למנחה וערבית, לא מוותר על זה בשום מחיר! רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ח) ששלושת התפילות זה "**מחנה ישראל**"!

אדם כזה – יש לו את הכלי של תפילה; **בנוסף לזה**, רבינו מלמד אותנו כמה זה חשוב שלכל אדם, בכל יום, יהיה קצת זמן לדבר אל הקב"ה! להוציא מהלב שלו את הרצונות שבתוכו, להתוודות לפניו יתברך, ולהגיד: "**רבש"ע, אני מרגיש שאני צריך טהרה! אני כ"כ ממך! אני יודע ומכיר את עצמי! על מי אני 'עובד'?! את מי אני מטעה?!**"... אדם צריך להסתכל על עצמו היטב, וכמו שאומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' סז) שכשאדם זוכה להתקרב להצדיק הוא זוכה להסתכל על עצמו בכל הד' יסודות היכן הוא אוחז בהם – איפה הוא אוחז ב'מים', ב'רוח', 'עפר', 'אש', הוא עושה חשבון־הנפש, והוא מפרש את השיחה שלו לפני הקב"ה, **תיקח כמה דקות, כמה שאתה יכול!**

רבינו הזכיר ענין של "שעה התבודדות", תיקח איזו שעה שאתה רוצה – שעה של שישים דקות, או 'שעה' היינו זמן מסוים, חמש דקות, כמה שאתה יכול! העיקר תדע שהקב"ה מחכה, כביכול, לשמוע את הקול שלך, וכמ"ש (שה"ש ב, יד) "**הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ**", ולפני הקב"ה תגיד את האמת! תגיד '**דיבור אמת**'! תשב במקום ותצעק – כלשון רבינו בליקו"מ ח"א סי' קי"ב – "**חשם! רבש"ע! הושיעה אותי באמת!**"... אתה אומר את זה מתוך 'אמת',

שאתה מכיר ״**רבש״ע, רק אתה יכול להושיע אותי!**״ וכמו שאומרים ב׳הושענות׳: ״**כִּלְתֶּךָ אֵין לְהוֹשִׁיעַ**״ – לא שייך לקבל ישועה בלעדיך, רבש״ע!

כשאדם בא לכזאת הכנעה ולכזה ביטול – זו הטהרה הכי גדולה! זו טהרה עליונה! הוא קיבל הזאה של פרה אדומה! הוא קיים ״**וְנִשַּׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ**״!

אגב, ״**נ׳שלמה פ׳רים ש׳פתינו**״ ראשי־תיבות ׳**נפש**׳ [אמנם בפסוק כתוב ״ו׳נשלמה״ – עם ו׳, אך רבינו מזכיר את זה כך – ״**נ׳שלמה פ׳רים ש׳פתינו**״ וזה **נפ״ש**], וכתוב בשיר השירים (ה, ו) ״**נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ**״ – הנפש של האדם יוצאת על־ידי הדיבור מן הגלות שלה ומן ההסתר שבו שרויה ומן העומק שנמצאת בו! זאת על־ידי שאדם מדבר אל הקב״ה!

זהו הכח הגדול של פרשת פרה אדומה.

והנה, חכמינו הקדושים יחדו לנו שבת מיוחדת לזה; את פרשת חוקת קורין במשך השנה, אבל מלבד זאת יש עכשיו – אחר פורים – **פרשת פרה**, שבת מיוחדת לעניין הזה – ל״**טהרתן של ישראל**״!

אם־כן, הבה ונסתכל מה רבינו אומר על זה (ליקו״מ ח״ב סי׳ עד): רבינו עושה פה קשר נפלא מאד, שהוא ביטול הבחירה ממש – **פורים, פרה אדומה, ופסח** – אומר רבינו שהם קשר אחד: ״**אַחַר פּוּרִים קוֹרִין פָּרָשַׁת פָּרָה, שֶׁהִיא הֲכָנָה לְפֶסַח**״ – למה היא ״הכנה לפסח״? כי לפי סדרן של דברים בביהמ״ק, תמיד הכינו את הפרה אדומה [וגם הפרה אדומה הראשונה] קודם פסח, כי אדם שהוא טמא – אפילו אם הוא טבל – בלי הזאת אפר פרה אדומה אסור לו לבוא לביהמ״ק, ואסור לו לעשות את קרבן הפסח, ועל־כן, אדם שרוצה לזכות לקיים מצות קרבן פסח – שמגיע בחודש שמיד אחר פורים – צריך להכין את עצמו מקודם על־ידי שייזהר להיות טהור, וזהו הטעם בפשטות שפרה אדומה נקראת ״**טהרתן של ישראל**״, כדי שיהיו ישראל טהורין לעשות הפסח, ועל־כן פרשת פרה היא הכנה לפסח.

ממשיך רבינו ואומר: ״**וּבְתַחְלָה הוּא בְּחִינַת פּוּר, כִּי פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר**״ – כי המן ״הִפִּיל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל״ (אסתר ג, ז), ובזה הוא חשב שהוא מקבל את הכח... המן הוא ״אבי אבות הטומאה״, זה חתיכת מת! הוא הרשע שעליו

נאמר שנקרא ׳מת׳, והוא הוא ״אבי אבות הטומאה״! הוא מזרע עמלק, ועמלק זה אותו דבר – ״אבי אבות הטומאה״, שעליו כתיב (דברים כה, יח) ״**וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ**״, וכמובא שם ברש״י סוף פרשת כי תצא, וזה כל עניינו של עמלק, וזהו אגג מלך עמלק שממנו יצא המן הרשע, וכל העניין שלו הוא ״**הֻפַּל פּוּר**״ – להפיל את הַפּוּר, ובזה **להפר** את הַקְּדֻשָּׁה הזאת – ׳**הַפֵּר**׳ אותיות ׳**הֻפַּר**׳ [וכן אותיות ׳**הַפָּר**׳] כי כל עניינו הוא **להפר** קדושתם של ישראל, איך? ע״י שרוצה לבטל אותם מלימוד התורה, מעבודת התפילה, וכמו שאומר רבינו – שזו המטרה הכי גדולה, והוא עושה את הכל שאדם יתרשל מזה, הוא עושה כאילו זה ״אחר גזר דין״ והכל אבוד... הוא אומר ״אתם בידי״, הוא ׳על הגובה׳ וזהו... הוא כבר ״הֻפַּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל״...

[פעמיים זה כתוב במגילה, בתחילה כתיב (אסתר ג, ז) ״הֻפַּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לִפְנֵי הָמָן מִיּוֹם לְיוֹם וּמֵחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ״, ואח״כ – כשתלו אותו – כתיב (שם ט, כד) ״וְהַפֻּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לְהֻמָּם וּלְאַבְּדָם״ – הוא חשב שהוא יגמור אותם...].

אבל מרדכי הצדיק הוא היה כמו הכהן הגדול באותו דור, הוא היזה על נשמות ישראל אפר פרה אדומה, הוא לימד אותם שאין שום דרך אחרת להינצל מזה אלא רק ע״י צעקה וזעקה להקב״ה, וכמ״ש (אסתר ד, א) ״**וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְּדוֹלָה וּמָרָה**״ **– הוא הראה שאין שום עצה אחרת אלא רק לצעוק אל הקב״ה!**

ועם ישראל התאחדו ביחד תחת מרדכי הצדיק ואסתר המלכה – שהיא איחדה את כל הנשים ולימדה אותן **״אין שום עצה אחרת! אמנם המצב נראה מאד מאד דחוק, אבל ׳אפילו חרב חדה מונחת על צוארו של אדם – אל יתייאש מן הרחמים׳, אלא ידע שעליו להתחזק מאד בתפילה וזעקה!״** הקב״ה מחכה ומצפה כביכול לשמוע את תפילתנו! כל הגזירות וכל הדברים זה רק מחמת שאנחנו לפעמים ישנים... בחינת (אסתר ג, ח) ״**יֶשְׁנוֹ** עַם אֶחָד״ – אדן **ישן**... ככתוב אצל יונה הנביא (יונה א, ו): ״**מַה לְּךָ נִרְדָּם קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ**״; זה מה שמרדכי ואסתר עשו!

אז אומר רבינו: ״**וּבַתְּחִלָּה הוּא בְּחִינַת פּוּר, כִּי פּוּרִים עַל שֵׁם הַפֵּר, וְאַחַר־כָּךְ נַעֲשֶׂה פָּרָ״ח**״ – כי על־ידי הניצחון של פורים יצא ענין הטהרה הזאת! עם ישראל קיבלו כזה חג וזמן שאף־פעם

לא יתבטל מעם ישראל, וכמ״ש (אסתר ט, כח) ״**וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם**״ (שוחר טוב משלי ט); השמחה של פורים היא שמחה של לעתיד לבוא, של ביאת המשיח, בעת שיימחה עמלק לגמרי, ודבר כזה לא שייך שיתבטל אף־פעם! אלא אדרבה, כל פעם אנחנו מתקרבים לזה יותר ויותר, וכשיבוא משיח צדקנו בקרוב בעזרת ה׳, אז אנחנו נראה איך שכל מה שעבר עלינו היה רק לקרב אותנו! דבר כזה לא שייך שיתבטל... ואז אנחנו למפרע ש״**וְנַהֲפוֹךְ הוּא**״ – שהכל יתהפך, והכל היה כדי להביא אותנו אל הגאולה האמיתית.

ועל־כן בתחילה היה זה ׳**הַפֵּר**׳, ואח״כ נעשה ׳**פָּרָה**׳, שזה אותיות ׳**הֵפֵר**׳, כי המן הרשע רוצה **להפר** את הקדושה של עם ישראל, אבל מהעצה הרעה שלו הכל יתהפך ונעשה ׳**פָּרָה**׳! ולכן ״**פרה**״ זה לשון של ״**פְּרֵה** וּרְבֵה״ (בראשית לה, יא), שאדרבה, דייקא מגזרתו של המן – עם ישראל קיבלו יותר התחזקות **להפרות** ולהרבות, להגיע לדברים שמקודם אפילו לא היו יכולים לחשוב מזה...

ממשיך רבינו לומר, מהו הקשר ביניהם – בין פורים שמביא את האדם לקדושה ולטהרה של פרה אדומה, ושעי״ז יוכל להקריב את קרבן פסח? מביא רבינו את הפסוק בשיר השירים (ה, יג): ״**שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר**״; אומר רבינו: ׳**שִׂפְתוֹתָיו**׳ זה פסח, כי ׳פסח׳ הוא ׳פה־סח׳ – שהפה מדבר, ׳**שׁוֹשַׁנִּים**׳ זה אסתר, כי ״שושנה״ בגימטריא ״אסתר״.

הפסוק הזה בשיר השירים מדבר על שבח נשמות ישראל, שעליהם נאמר ״**שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים**״ – יש להם כאלו שפתיים כמו ׳**שושנים**׳, שזהו הכתוב ״**וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ**״ – ׳**שְׂפָתֵינוּ**׳ דייקא, מורה שהשלימות היא דייקא בשפתיים, שזו טהרת אפר פרה אדומה. ומדוע דווקא כמו ׳שושנה׳ – שהיא בצבע אדם? כי השפתיים אדומות מרוב שאדם מדבר כ״כ הרבה אל הקב״ה!

היו הרבה צדיקים שזה האיר על הפנים שלהם, כי השפתיים שלהם היו אדומות מאד, להראות על גודל קדושתם בדיבוריהם אל הקב״ה, והתקיים אצלם בפשטות ״**שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים**״...

וכאמור, ״**שושנה היא אסתר**״, והרמז בזה, כי לפעמים הַקְּדֻשָּׁה היא בהסתרה – בחינת ׳**אסתר**׳, ולפעמים זה לא רק הסתרה אחת, אלא ״הסתרה שבתוך

ההסתרה״, ועל־כן **״שִׁפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים״** – **׳שׁוֹשַׁנִּים׳** לשון רבים, מורה על שתי הסתרות, כי ׳שושנה׳ זו ׳אסתר׳ – ענין של הסתרה, ואם זה **׳שׁוֹשַׁנִּים׳** – מורה על ״הסתרה שבתוך ההסתרה״...

והעיקר – שאדם לא יתייאש, אלא יקח את השפתיים שלו ויצעק אל הקב״ה, ילמד תורה אפילו בלי הבנה, מתפלל את התפילות הקבועות, צועק בכל פעם אל הקב״ה!

ועל־ידי־זה – אומר רבינו – מתקיים סוף הפסוק: **״נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר״** – מרוב דיבורים קדושים זוכה **שנוטף** לו מפיו ״מוֹר עֹבֵר״ – ענין של בְּשָׂמִים, ואומר רבינו שזה בחינת מרדכי הצדיק, כי ׳מרדכי׳ ע״ש ׳מָר דְּרוֹר׳ (חולין קלט:), כלשון התרגום (שמות ל, כג) **״מירא דכיא״**, וזה בחינת פסח, כי ״דרור״ הוא לשון של חירות, ענין החירות של פסח.

כל זה מבואר בדברי רבינו שם בתורה ע״ד, שהיא תורה קטנה, אך רבינו מגלה בה כאלו עניינים נוראים, ועלינו להוציא מזה רמזים נפלאים לענייננו:

מגלה רבינו שהצדיק – מרדכי – נקרא ״מָר דְּרוֹר״, מדוע? **כי זה מה שהצדיק רוצה מאיתנו – ׳לשחרר׳ אותנו! אנחנו משועבדים, וצריכים להשתחרר!** וכמו שאומר רבינו שם, שזה ענין החירות של פסח, שאנחנו חוגגים את פסח ובו יוצאים ומשתחררים ממצרים, **אבל אנחנו צריכים צדיק שיוציא אותנו ממצרים!** וכמו שהיה ביציאת מצרים, שמשה רבינו הוציא אותנו ממצרים, כי זה מה שהצדיק עושה לנו!

ומבואר במדרש, שמרדכי הצדיק ומשה רבינו היו קשר אחד, כי הוא עורר אותו שילך אל האבות הקדושים ויעוררו יחדיו רחמי שמים על נשמות ישראל!

וזה ענין של ״מָר דְּרוֹר״ – ׳מָר׳ לשון חשיבות וממכות, כי הוא ה׳בעל־הבית׳ על ׳דְּרוֹר׳ – על החירות! כי הצדיקים מלמדים אותנו איך לא להיות ״עבדים לעבדים״! **אדם שלא זוכה לדעת מֵהַקְּדֻשָּׁה – הוא ״עבד לעבדים״, הוא עבד לפרעה, עבד לאחשוורוש, עבד להיצר־הרע שלו!**

ואנחנו צריכים לדעת שעבדים אנו רק למלך מלכי המלכים הקב״ה, וכמו שכתוב (ויקרא כה, נה) **״כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם״; וזהו היחוס הכי גדול – להיות עבד להקב״ה! על משה רבינו נאמר** (דברים לד, ה) **״וַיָּמָת שָׁם**

מִשֶּׁה ׳עֶבֶד ה״׳ וגו׳, וכן יהושע (יהושע כד, כט) ״**וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן ׳עֶבֶד ה״׳ – הצדיקים נקראים ״עֶבֶד ה״׳, שאין להם שום שעבוד משום דבר לשום אדם, אלא רק משועבדים לגמרי להקב״ה! זו נקראת ׳חירות׳ אמיתית – ״חירות ממלאך המות״, חירות מהיצר־הרע** (עי׳ שמות רבה לב, א).

זהו ענין של ״**מָר דְּרוֹר**״ – ענין של חירות, שהנה אתה קיימת ״**שִׁפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים**״ – עשית את השפתיים שלך אדומות עם תפילה, כ״כ הִכְנַסְתָּ את עצמך בתפילה, אתה מכיר שאין שום דבר אחרת אלא רק לדבר אל הקב״ה, מה נעשה מזה? ״**נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר**״ – ׳**נֹטְפוֹת**׳ היינו שזה **יטיף** עליך ׳**מוֹר עֹבֵר**׳ [׳**נטיפה**׳ ענין של נזילה, וכהלשון ״**הנוטף מעצי הקטף**״], מהפה שלך ייזל ״**מוֹר עֹבֵר**״ – ׳**מירא דכיא**׳, שאתה מרגיש חירות אמיתית – **אני לא צריך להיות משועבד לאף־אחד! לא מפחד מפלוני או מאלמוני, אנחנו רק בידיו של הקב״ה!** בית שנבנה על דרך זו – הוא בית של **חירות**...

בחג הפסח אנו זוכים להיות בני־חורין – יושבים בליל־הסדר, ובעל־הבית זוכה להיות כמו מלך, בעלת־הבית כמו מלכה, וכולם יושבים כבני־חורין, מה ענין החירות הזאת? להראות שעכשיו אנחנו יוצאים מהשעבוד וזוכים להיות בני־חורין, וככתוב ביציאת מצרים (שמות יד, ב) ״**וַיָּשֻׁבוּ וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת**״ – ענין של ׳**חירות**׳, כי עם ישראל יצאו אז ממצרים וזכו לחירות עולם... ואנחנו תמיד מתייגעים וטורחים כדי להגיע אל החירות הזאת!

ואיך זוכים לזו החירות? מגלה רבינו: **החירות מגיעה בכח פורים!** אם לקחנו בפורים את הזהירות הזאת מ״**פּוּר**״ – הטומאה של המן הרשע, שהוא ״**הִפִּיל פּוּר**״ – הוא רצה **להפיל** את כל ה׳**פּוּר**׳ הזה, להפר את הקדושה של עם ישראל, ויש לו כל מיני עצות ותוכניות – הנה הוא כבר שולח לכל מדינות המלך את גזירתו הטמאה, הוא קיבל את הטבעת של המלך והוא כבר מדבר סרה נגד עם ישראל – ״**עַם אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מִכָּל עָם**״ וגו׳, והנה הכל התהפך מן הקצה אל הקצה – ״**וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הֵמָּה בְּשׂנְאֵיהֶם**״ – עם ישראל קיבלו כזאת חירות נפלאה על־ידי מרדכי הצדיק ואסתר המלכה! הם קיבלו כזה **לימוד של תפילה!**

מה זה ׳פורים׳? מה אנו צריכים להוציא מפורים?

מסיים רבינו את התורה הזאת: ״**וְעַל־כֵּן צֵרוּף שֶׁל פּוּרִים מְרֻמָּז בְּפֶסַח, בַּפָּסוּק** (שְׁמוֹת כג): **׳שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב, כִּי בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׳**״ – שהנה אנו מתקרבים כבר ל״חודש האביב״, וכבר מכינים על מצות – **׳שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת׳**.

ובהזדמנות זאת כדאי להזכיר: הרי עכשיו אנו בתוך שלושים יום של פסח, וצריכים להתעורר לקיים **׳קמחא דפסחא׳** – פשוטו כמשמעו! הרי זה הסימן הראשון בשו״ע הלכות פסח, וצריכים כבר לעסוק בזה! והנה אדם טוען ״הלא אני בעצמי זקוק ל׳קמחא דפסחא׳״... **אתה תזכה את אחרים – וגם תקבל!** המילה ״**וְנָתְנוּ**״ נקראת ישר והפוך, כי כפי שאתה תזכה אחרים, ולא תסתכל על כלום, תראה שבעזרת ה׳ תקבל שפע!

הרי מובא שבתוך שלושים יום ״**שואלים ודורשים בהלכות החג**״, ומהו ״**הלכות החג**״? בפשטות – לימוד הלכה, אבל ״**הלכות**״ החג היינו ״**הליכה**״ לחג – להגיע אל החג עם שפע קודש, עם ישוב־הדעת, עם שמחה!

וכשאדם זוכה לזה, אזי הוא יוכל לומר בפה מלא בליל־הסדר: ״**כל דכפין ייתי וייכול כל דצריך ייתי ויפסח**״; כי הנה כשאדם יושב בליל־הסדר וצועק ״**מי שרעב יבוא ויאכל**״ – וכי זו ׳חכמה׳?... הדלת סגורה, החלונות סגורים, המזגן עובד, מי שומע אותך?... א״כ מה יעזור שתצעק ״כל דכפין ייתי וייכול״?!... **משא״כ אם חִקַּדְמְתָּ חודש לפני־כן, שאתה מנסה בכל מיני אפנים לחלק ולחשפיע שפע, אז בלב שמח אתה יכול להגיד ״כל דכפין ייתי וייכול, כל דצריך ייתי ויפסח״, כי אתה נתת – וגם קיבלת!**

אז אומר רבינו, כתוב ״**שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת**״ – אנחנו נאכל מצות שבעה ימים בעזרת ה׳, **:כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב**״ – חודש ניסן נקרא ״חודש האביב״, ״**כִּי בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם**״ – הקב״ה כביכול אומר: ׳אל תראה את הפנים שלי ״ריקם״׳ – בלי כלום... אומר רבינו: ״**מִ׳מִּצְרָיִם וְ׳לֹא יֵרָאוּ פָּ׳נַי רֵ׳יקָם״ ראשי תבות ׳פורים׳״** – מפורים יוצא לנו הכח להגיע לפסח **׳עם ידיים מלאות׳**, שיתקיים **וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם**״ – שיהיו לנו פנים יפות, פנים טובות, ונזכה לראות את הקב״ה, כביכול!

שבזה הזכרנו קודם פרשת שקלים את דברי הרה"ק ר' פינחס מקאריץ זי"ע: **"הייתי כבר רוצה להגיע אל הד' פרשיות, כדי להתראות ביחד עם הקב"ה"** – אז אנחנו מקיימים עתה, כשקיבלנו את חג הפורים, עתה מקיימים **"מִמִּצְרָיִם וְלֹא יֵרָאוּ פָּנַי רֵיקָם"** – שנגיע בעזרת ה' לחג הפסח עם פנים שלא יֵרָאוּ 'ריקם' – יהיו לנו פנים מלאות, יפות וטובות, ומלאות פנימיות, כי קיבלנו כבר התחזקות לדבר אל הקב"ה, לפרש כל שיחתנו אל הקב"ה, ולכן – אומר רבינו – 'פורים' הוא ענין של 'פרה' אדומה!

מסיים רבינו את התורה הנפלאה הזאת בזו הלשון: **"כִּי בְּתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהַתְחָלוֹת מִפֶּסַח, וְעַל־כֵּן כָּל הַמִּצְוֹות הֵם זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. וְעַכְשָׁו (וְלֹא סְיֵם)"** – מה ענין זה של משפט שרבינו **"לא סיים"**? העניין הזה הוא בגדר דברי ר' נתן: **"ה'אינו יודע' של רבינו הוא הרבה יותר מה'כן יודע'"...** – כשרבינו אומר **"לא יודע"** זה הרבה יותר מה"יודע", כי ב"**אינו יודע**" כבר כלול הכל!

והנה רבינו מסיים ואומר: **"כִּי בְּתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהַתְחָלוֹת מִפֶּסַח, וְעַל־כֵּן כָּל הַמִּצְוֹות הֵם זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרַיִם"** – כי אנו נזכרים שהיינו במצרים, ויצאנו משם, ונקרע לנו הים־סוף, וקיבלנו את התורה, שאת זה תמיד צריכים לזכור, **"וְעַכְשָׁו (וְלֹא סְיֵם)"** – מה מונח בתוך ה'וְעַכְשָׁו' הזה?

ר' נתן אמר בפירוש, שרבינו כיון לומר: **"ועכשיו כל ההתחלות הן מפורים"**; ומדוע באמת רבינו לא סיים את זה? למה זה נשאר עם "שלוש נקודות": 'וְעַכְשָׁו...' – ללא סיום המשפט?

כי בזה מונח כל החיים של אדם וכל הצלחתו בימי חייו:

הבה ונתבונן במה שאומר רבינו: **"בִּתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהַתְחָלוֹת מִפֶּסַח"** – מהי **'התחלה'**? "התחלה" של מה? הרי רבינו אומר **"כָּל הַהַתְחָלוֹת "** היו מפסח, ומהם **"כל"** ההתחלות?

ה'**התחלות**' זה החיים שלנו, וזה צריך להיות כל יום ויום שלנו – שאנחנו צריכים להתחיל מחדש! **אשרי אדם הזוכה לחיות עם 'התחלה' – עם התחדשות!** שזה יהיה לנו בפרשה של שבוע הבא – **פרשת החודש**, שזה השיא והפסגה של **ד' הפרשיות**, אחר שקלים, זכור ופרה, מגיעים ל'**הַחֹדֶשׁ**', שזו ה'חותמת' של ה'התחלות'!

וזה לא באופן חד־פעמי, שאדם אומר "בסדר, אתחיל פעם אחת"... לא! אלא

זה ״**כָּל הַהַתְחָלוֹת**״ – עוד הפעם ועוד הפעם! **תמיד**! החל מיציאת מצרים, כי ״**חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים**״ – תמיד לדעת שצריכים להתחיל מחדש!

״לא ׳הלך׳ לי עד עכשיו, לא זכיתי ללמוד כפי שרציתי, לא זכיתי להתפלל, לא זכיתי לקיים מצוות כמו שצריך, השלום־בית שלי לא היה כמו שצריך״... האדם הזה מרגיש ״תקוע״ – ׳מה אני יכול לעשות?!׳... **אבל אדם שהוא חי עם ״התחלות״ – שהוא יודע שעליו תמיד להתחיל מחדש, אדם כזה חי חיים חדשים בכל עת ורגע**! וכמו שרבינו אמר על עצמו, שכל נשימה שלו זה עם התחדשות... והלוואי שננסה זאת לכל הפחות **בכל יום**! להתחדש בכל ׳יום׳ – זה לא כ״כ קשה... אדם הולך לישון, קם בבוקר ב״ה – יום חדש! אומר ״מודה אני לפניך מלך חי וקיים, שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך״ – נותן תודה להקב״ה, מתבונן לרגע מה הוא אומר במילים אלו – ״מודה אני״ וכו׳, ואומר: ״**רבש״ע, יום חדש!**״...

היה אחד מחשובי אנשי שלומינו, שהיה זקן מופלג, ר׳ אברהם שטערינהארץ ז״ל, ודרכו היתה בכל יום שהיה מגיע לביהכנ״ס, מנשק את המזוזה ואומר: ״**אה! רבש״ע, א נייע טאג! יום חדש!**״... אף שהיה כבר בגיל למעלה מתשעים שנה, ׳**יום חדש**׳!

וכך צריך האדם להסתכל על כל יום ויום מימי חייו – **יום חדש**! עד אתמול היו כאלו מריבות, וגם בבית היתה מהפכה וכו׳, והנה היום **יום חדש**! ׳**חדש לגמרי**׳! **לא קשור בכלל ליום האתמול**! ר׳ נתן מזכיר את המובא בכתבי האר״י, שבכל עת ורגע כל העולמות מתחדשים! תפילת מעריב לא דומה לשחרית, שחרית איננה דומה למנחה, שום תפילה איננה דומה אחת לשניה! אלו תיקונים אחרים ועולמות אחרים לגמרי! אמנם אין לנו מושג גדול בזה, אבל בתמימות ופשיטות – **אני בא להתפלל ערבית? ערבית חדשה! שחרית? שחרית חדשה**! וכך במשך כל החיים; אם היתה איזו אי־הבנה – **אנחנו מתחילים מחדש**! אדם שזוכה לחיות ככה – הוא באמת בן־חורין!

זה מה שאומר רבינו: ״**בִּתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַהַתְחָלוֹת מְפֻסָּח**״ – כי אז יצאנו ממצרים; ״**וְעַכְשָׁו (וְלֹא סְיֵם)**״ – אומר ר׳ נתן שרבינו כיון לסיים ולומר: ״**ועכשיו כל ההתחלות הן מפורים**״ – שהנה זכינו לימי פורים הקדושים, ואומר רבינו שמ׳פורים׳ נעשה ׳פרה׳

אדומה, כי יוצאים מפורים ומקבלים טהרה עליונה! זכינו להגיע למרדכי הצדיק ולאסתר המלכה, ואנחנו לא נותנים לשום "אבי אבות הטומאה" של המן ועשרת בניו להגיע אלינו!

זו ה'**התחלה**' שצריכים לקחת מפורים, לברוח מכל ה'**פור**' – מכל הטומאה של הסטרא־אחרא, של "אבי אבות הטומאה", ולהגיע מיד לפרשת **פרה** – פרה אדומה!

ומעתה מובן היטב את מה שהזכרנו בתחילת דברינו, מהיכן התחילו את כל ה'מצעדה' שעשו עם הפרה אדומה לעבר הר הזיתים? כשעומדים על הר הזיתים ומסתכלים ממול – אמנם היום זה סגור, אבל פעם זה היה שער, והשער הזה היה נקרא "**שער שושן**", ובימי בית שני היה חרוט על השער הזה צורה של שושן הבירה, מדוע? אומרים חכמינו הקדושים, כדי "**לזכור מאיפה יצאנו**"; כי הרי נם פורים היה בסוף שבעים שנה של גלות בבל, שאז עלה עזרא לארץ ישראל, ודריוש נתן רשות ובנו את בית שני, וחקקו את הצורה של שושן הבירה על השער, ודייקא מהשער הזה יצאו להר הזיתים לעשות את הפרה אדומה, מדוע? כדי להזכיר אותנו על העניין הזה, שזה כל מה שרבינו מגלה בתורה זו, שע"י שיוצאים מימי פורים, וקיבלנו את הטהרה של מרדכי הצדיק ואסתר המלכה, עכשיו אפשר לנו 'לצאת להר הזיתים', מה זה 'הר הזיתים'? אומרים חכמינו הקדושים, שאמנם שמן מוסיף זיכרון, אך זיתים גורמים שכחה, ואומר רבינו (שיחות הר"ן, סי' כו) "**אֲצָל הָעוֹלָם הַשִּׁכְחָה הִיא חְפָרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשִּׁכְחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה**".

אז יוצאים מ"שער שושן" להר הזיתים, ומכאן לומדים מה שרבינו אומר, שעכשיו מתחילים התחלה חדשה! זורקים את כל החשבונות השונים שיש "מכאן לשמים", זורקים את כל הבלבולים! **אם תרצה לטפל ולהתעסק בכל אלו הבלבולים – הזמן יכלה והמה לא יכלו... משא"כ אם אדם מתחיל התחלה חדשה לגמרי, אין לו את כל זה!**

אדם יאמר: "זה מאד קל להגיד, אבל איך עושים את זה?"... **איך עושים את זה? רבינו נותן לנו את הכח! רבינו נותן לנו את הכח של 'התחלה'! מפורים אתה עושה התחלה!** ורבינו אפילו לא סיים את המשפט, אלא "**וְעַכְשָׁו**"... – 'אני לא צריך אפילו להגיד לך, אלא "**ועכשיו**" תבין מעצמך!'... זכית לקבל את ימי פורים?

קוראים לך מן השמים – כל אחד כפי הנוסח שלו... יש כל מיני נוסחאות של עדות שונות, וקוראים לך כפי הנוסח שלך... לא יכולים להגיד לך בדיוק – נוסח תימני, נוסח תוניסאי, נוסח מרוקאי, נוסח אשכנז, בנוסח שלך! קוראים לך ואומרים לך: **תתחיל מחדש!**

ומזה אתה תזכה להגיע בשלימות לפסח, להיות נזהר ממשהו חמץ בפסח, כי – כמובן – זהו ה׳חמץ׳, כי ׳חמץ׳ ו׳טומאת מת׳ זה אותו דבר, ויש לזה רמז בפסוק (שמות יב, כ) ״**כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ**״ – ׳**מחמצת**׳ זה אותיות ׳**חמץ**׳ מסובב עם האותיות ׳**מת**׳, כי החמץ הוא ״סטרא דמותא״, אבל בפורים קיבלנו כבר מוחין אחרים... איך נזכה להיות נזהרים מחמץ בפסח!

והזוהר הקדוש אומר, שאם נזהרים כאלו שבעת הימים להיות נזהרים ממשהו חמץ, אזי לקחנו כבר את ה׳מרשם׳ של הרופא לא לאכול חמץ בפסח, ואז האדם כבר בריא כל השנה... הוא כבר קיבל את הרפואה! עשה את הפרה אדומה, והפרה נעשית ׳אפר׳, ו׳**אֵפֶר**׳ אותיות ׳**רְפָא**׳ – רפואה, שאדם זוכה מזה לרפואה, וממילא הוא זוכה להגיע לפסח, שאז הוא מקבל את התרופה האמיתית – ׳**מיכלא דאסותא**׳, אלו הם המצות, שהם ׳מרשם׳ המרפא מכל החולאים! כי המצות הם ׳**מיכלא דמהימנותא**׳ – זה מכנים האדם אמונה, וממילא יש לו רפואה...

זהו הקשר הנפלא בין כל אלו הדברים.

ונוכל לסיים עם קשר לפרשת השבוע – **פרשת צו**, שאומר הפסוק: ״**צַו אֶת אַהֲרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר**״, ואומר רש״י: ׳**אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות**׳; והזכרנו את דברי האר״י הקדוש: ׳**צו**׳ גימטריא ׳**המן**׳ (צ״ו – 96, המ״ן – 95, עם הכולל – 96. אם האר״י הקדוש כך אומר, זה מכוון!), כי חכמינו הקדושים אומרים (מדרש פרשת בראשית; גמ׳ סנהדרין נו:) על הפסוק (בראשית ב, טז) ״וַיְצַו ה׳ אֱלֹקִים עַל הָאָדָם״ – ׳צו׳ לשון עבודה זרה [והגמ׳ מביאה כמה פסוקים לזה – ״סָרוּ מַהֵר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר **צִוִּיתִם**״ (שמות לב, ח), ״עָשׁוּק אֶפְרַיִם רָצוּץ מִשְׁפָּט כִּי הוֹאִיל הָלַךְ אַחֲרֵי **צָו**״ (הושע ה, יא)], אז מובן מאד מדוע ׳**צו**׳ גימטריא ׳**המן**׳ – כי זהו המן, שעשה את עצמו אליל, והוא ״אבי אבות הטומאה״, כי הגמ׳ אומרת שעבודה זרה מטמא במשא; וזה מה שאומר

רש"י: **'אין "צו" אלא לשון זירוז, מיד ולדורות'** – תזדרז ותיזהר מה'צו' הזה!

ופירוש דברי רש"י בפשטות, כי הרי הפסוק הזה שבו פותחת הפרשה מדבר מעניין המוקדה שעל המזבח, שעליו שרפו את הקרבנות, ובעיקר קרבן עולה, שהוא הקרבן היחידי ששרפוהו כולו; אכן, לא כמו פרה אדומה ששרפוה כולה ממש – בכל, מכל כל... אבל אף-אחד לא נהנה מהקרבן הזה – לא הבעלים, לא הכהנים, אלא נשרף כולו על המזבח, ולכן אומר רש"י שצריכים להזדרז בזה כי זה "חיסרון כים", כי אף-אחד לא נהנה מזה בגשמיות, כי שורפים אותו...

והלימוד שמונח בדברי רש"י אלו – **'אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות'** – כי **"צו"** זה **'חמן'**, תברח ממנו! **'מיד ולדורות'** – תלמד את הילדים, תזהיר אותם לא להגיע לכל מיני מקומות כאלו, לשום מכשירים כאלו! לא רק שאתה נזהר מזה, אלא **"מיד ולדורות"** – גם הילדים! תעשה גדר חזקה שלא יבואו בשום קשר אל הטומאה הזאת! וכך תקיים את הציווי מהקב"ה, שתהיה נזהר מעבודה זרה...

ואומר הפסוק: **"הִיא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלָּיְלָה"** – זה האש הקדוש שעל המזבח, ומה יהיה? **"וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ"** – שזו כפל לשון, ופירשו צדיקים בזה, ש**"אֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ"** היינו בתוך האדם בעצמו!

וזה מתקיים אצל אדם הזוכה שהוא נזהר מאד בזריזות לשמור מכל הכלים והטומאה של המן הרשע – עבודה זרה, "אבי אבות הטומאה", אזי **"וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ"**, וזה שורף את כל הקליפות, ומזכה אותו להיות בן-חורין, ולקבל טהרה עליונה!

הקב"ה יעזור לנו, שנזכה לקבל את **פרשת פרה** בקדושה ובטהרה גדולה, יהא נמשך עלינו הטהרה של פרה אדומה, שיתקיים מה שנקרא בעזרת ה' בהפטרה של השבת: **"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם"** – שנהיה טהורים בעזרת ה', וזה יתקיים אצלנו באמת, ובכח הרצונות והכיסופים שלנו נזכה לפעול שיבוא משיח צדקנו בקרוב ותהא הגאולה השלימה!

זכות הדפסת והפצת הגיליון

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י
ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון: 052-7691732